

[illegible]

«Է. Կէրչի Մ. Երբ իդհարը ինկաւ ի թւ.
մէդ, վէ ինկիլթէրա տախի թէւս
հիւստամընը իյֆաւ ի թմէք վաղիֆէ.
«Իյլէ միւքէլէֆ օլուր իտէ, ինկիլդ
հիւքիւմէթի, նէ տէլէճէ միւթէւս.
«Իւք օլաւ, մուգաւլէի ի մէդքիւրէ.

ԵՒ ԿԷՐԻ ԵՐԼՈՒՄ ԴԵՃԱԿՈՐ ՕՐԱՃԱԿ
ԵՐՐ :

«Լօրտ Լաեընս Ի.քինճի տէֆա Լօրտ
Սարիգպըրի Իլէ կէօրիւշտիւքտէն
սօնրա, Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հա.
րէ.քէթ Իթմիյ տիր :

«Մէքիրի միւշարիլէյհ, Յրանսս
զապինէթօսունըն նիեաթը զա-
թիեէսինի անլամետա մէմուր օմուշ
տուր :»

Հանտրուտան արևանն պիր թէկէկ-
րաֆա կէօրէ, Ժէնէրալ Վօլպէյ,
Մըըրտան ավտէթ իտիպ, քէնտի
էֆֆերարըն պիզգալմ հիւքիւմէթէ
պէնան իթմէ դտէն էկկէյ, սըր Հէնրի
Տրիւմմոն Ուօլֆուն Մըըրա աղիմէ-
թի թարիթի վէ մէմուրիէթիթինն
մաղաթէն թայերին օլունամանաճազ
արը:

Գաճկրեւտէն պա թէլէկաթի պլի-
տիթիթիկինէ կէօրէ, Ժէնէրալ Վօյ-
ժէյ Մըլլըր ինկլիզասաքլորինին պաշ-
տօմաստաւորղոն Ժէնէրալ Սթէֆէն.
Արնա իհայէ իթտլքտէն սօնրա, Լօն-
տրաեա Միւրէլէվէճիհէն Գաճկրեւտէն
Զաթէքիթ իթՄիշ, Վէ չուէ անատե-
հօրեա ինաթա ժուպարլէթի մէմուլ պու-
ռնմնաշ տուր.

Գա՛հիրէտէն՝ արեւան պիր թէլէկ-
 օֆա Լէօթէ, տիւեունը Մըւըրիեէ
 Երա՛նդէլլէրի, թափիեէ դառունու-
 լըն պէլլէնձի մատատար յուճկանէն,
 տիւեունը միւմթազէնին բէսլմայինի
 ճորա խտէճ քլէրինի, յունիս 24 տէ
 իւր.բիւսթի Մըւըրիեէեէ լապպեր
 Երկրլիչէր տիր, լաքին հիւր.բիւսթին՝
 Լուգուաթը տէվլէթէրէ պիտիրմէ-
 լիքի վազթըր օրապա իչին, յուլիս 25է
 լապտար պէրլէեէեէքէր տիր:

Նուպար բաշա հաղորթ լընէր, մէսէ-
յի ինկիլիթէրա հիւքիւմէթիւնէ արզ
յլէմիշ իւն տէ, հիշ պիր ճէվապ ալ-
իւմըշ տըր: Մուսաւէյի մէջընիւրէ-
ին միջ տաըը 36:000 ինկիլիշ լիւսալ
տըր:

WILLIAMS

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Կաթողիկոսական հռչակաւոր րնտ-
րութեան ամբիւժ, Ս. Էմիլիանէն
Նոր-Դրին ուղղութիւնաւ մը, զոր
Մանրագիւմ պատասխանէր, ըսելէն
յետոյ թէ՝ « Է. Պօլսէն Սլաւեան
շնոնան, թոխմախեան և Սանթուր-
ճեան հեռագրով բողբած են այս-
րիկ 21ի րնտրութեան դէմ », կը յա-
րէ : « Կէտք է պատժուին (») այս ան-
ձինք և թէ՛ ստոյգ բաղդախանդի-
րնք են » եւ այլն :

Նախ՝ յիշեալ հեռագրոյ պատ-
ուարժան անձինք ազգովին շնորհա-
կալեաց արժանի են, ինչու որ իւրք
ազգի կամաց թարգման եղած են
և մեք էլ շնք, յամեր Պատ. Մէժմա-
միլոցաւ շնորհակալութիւն յայտնե-
աւ. յիշեալ տեարս. Երկրորդ, պէտք
է պատժուին ոչ թէ հեռագրոյ ան.
ձինք, այլ նոյն իսկ յօղուածագիրը,
իւր համաժողովները և իրենց . . . Ը,
վասն զի ամեն տեսակ զրպարտու-
թիւններ բրին ազգին ընտրութիւն ա-
ռանց Աստուծոյ վախճալու և մար-
դէ ամուշելու, զրպարտեցին զվանե-
ցիս յայս կառավարութեան խռովա-
րոյց ցոյց տալով՝ անաղի խղճալու և
մտածելու թէ՛ անոնք ալ մեր արեւ.
նակից եղբայրներն են. քարեաղ-
ղաբար Օսմանեան հայրախնամ կա-
ռավարութիւնը կարեւորութիւն ան-
գամ չլտար այնպիսի զրպարտութեանց
և լաւ գիտէ եւ յօգուտի հոգիներէ
կը բղինայ այնպիսի զրոյցը. Արեւն տե-
սակ մեքեանութիւններ բրին և ա-
մեն տեսակ խաղեր խաղացին (1) Ի-
րենց ընտրելին յաշնոցունելու հա-
մար ու հաղկին օգնութեամբ յաղդե-
ցան: Եւ երրորդ՝ բաղդանեղիւր ոչ
թէ յիշեալ անձինք են, այլ իրենք
Մեթիսեղեկեանք են, որովհետեւ Ամեն

(1) Զորս յատուկ տեսրակաւ պիտի հը-
րատարակենք, եթէ յարմար պարագայ
ունենանք:

Հայրիկի Հայրապետութեան բազմա-
յորդ Ազգն է . իսկ Մեքիսեղեկ ար-
բաղանի ընտրութեան փափագողք ,
ահաւասիկ աստ չարենք՝ որոց մէջ է
նաեւ յօշուածագիրը , այնպիսի ե-
պիսկոպոստներ՝ որք հարուստ հան-
սի մը Առաջնորդութիւնը և հետեւ
ւարար Արքեպիսկոպոստութիւն կ'ե-
րացեն , այնպիսի վարդապետներ՝ որք
եպիսկոպոստութիւն կ'երապեն , ան-
խի դատարկապորտներ՝ որք պաշտօն
կ'երազեն , մի քանի Երկնէջ Ընթեր-
սականութեաններ՝ որք Սպանիական
դպրակներ , կերպարներ , և վերջապէս
մաս մը Ժողովուրդ՝ որք իսթուած
են այլպիսիներէ , որոց եթէ հար-
ցունենմք թէ «Մեքիսեղեկ արբաղան
ինչ բարեմասնութիւններ , ինչ յատ-
կութիւններ ունի» , ապա պատասխանը
կուտնի առ հասարակ «Էս ինչ գիտ-
նամ արագիւր է կ'աննի կողմ» , Մեն այս-
պիսիք են որք կը բազդեն Մեքի-
սեղեկ արբաղանի ընտրութեան , իսկ
եթէ կան մի քանի բացառիկք ա-
նոնցմէ , անոնք ալ , ոչ թէ ուրիշ բա-
րի համար , այլ երաժ լնջցած լինե-
լուն համար են , Այսինքն անեղան հարե-
լուն է Պիտի տեսնել որք Մեքի-
սեղեկ արբաղան է կ' . Պիտի գալ , ո՛ր
ամի հացկտաւներ , շահամոյճներ ,
աղբախնդիրներ և պիտախէզներ
պիտի չընպատեն Ն . Սրբազնու-
թեան բոլորտիք , կերձ համակրու-
թեան իրականի ներքեւ որպէս նաեւ
թիւ երկրի քի Ս . Եփմովստի :

Անշուշտ պատմութիւնը պիտի վկայէ առ այս թէ՛ 1885 ապրիլ 21ի ա. յորինաւոր ընտրութեան դէմ, ա. աւջին օրէն բողոքեց ազգը, այլ իւր այնքան անյսկի մնաց, Ո՞ր ետիպողիւր ի ընտրութեան դէմ պայտի բռ. ղընքն ի տարուէնքն եղած կան. ղը կտնդողնու ապաւե՛ն հակառակ ղողին կամաց ընտրութեմ է. այլ մկ ղազ քան ընտրութեմ է, զոր յաւ չենք

յայնքը, Դանիէլ՝ թէ Դաւիթ կա-
 թողիկոս, զոր Պարսից ցորքը
 հակառակ ազգին կամաց բռն-
 անի օծել տուած է Ս. Էլմիամծայ
 մէջ, Բայց այժմ՝ գիշերը ցերեկ ե-
 րան է, և այն բռնութիւնը արտա-
 զան էր մինչեւեւ այս ներքինն է, որ
 գէտքը չէ ըլլայ։ Զարմանալի է, որ
 այսչափ դժգոհութեանց, բողոքա-
 ւայց և տրտունջներու առջեւ, Մեղ-
 քիսեղեգի որդական ինչպէս կ'ըն-
 դուծի այս բարձր պայտօնը, մանա-
 ծանոք որ ապօրինակութեանն է ընտ-
 րանքը։ Անշուշտ ինչ լաւ գիտէ թէ՛
 Անեւ. Հայրիկ իմէ շատ և շատ ա-
 թիւ արժանաւոր և յարմարաւոր է,
 լաւ գիտէ թէ ինչպէս ընտրուած (1)
 է, լաւ գիտէ թէ ազգը իւրեք շատ
 բարեւի չ, Բարձր Սրբաշնութեան
 հայրապետութեան հըսադաշտ, եւ
 Ներկայակէս անշուշտ կուտայնի եղած
 թէ քանի որ Հայրիկը կայ, Նա
 գէտք է լինի Հայրապետ ամենայն
 պայտօն, եւ յիւրաքի բթէ այսպէս իր-
 ար, ազգը ինչ ուրախութեան մէջ
 իտի ըլլար, մինչեւեւ այժմ՝ ընդ-
 ակառաւակի արեւութեան մէջ եղած
 է, տեսնելով որ իւր իրերի Հայրիկը
 եղաւ Հայրապետ, որ կէս դարեւ ա-
 թիւ անխնայ և սնդադար գործած
 և զը գործէ յօցուտ ազգին, թէ՛
 րականութեան մէջ, թէ բարոյա-
 նան մէջ և թէ՛ եկեղեցականու-
 տեան մէջ։ Իսկ Մեղքիսեղեգի որբա-
 նան ինչ ըրած ունի. զբեքը զրա՞ծ,
 ստուածաբանութիւն մի գրա՞ծ,
 սո՞նք եւ իւր գործքեր, եթէ ա-
 նըք եւ, Խորէն Արեւելահայպոյ Նար-
 գէյ, զը գերազանցէ զայն։ Այլ է,
 է ասկէ վերջը, ինչպէս զը կ'ունեն
 մանք, պիտի գործէ՞ այդ շատ հա-
 ւանական չեղելիք մեզ, զի՝ «ձառ մը

(1) Երկու արծիւք կռուեցան, որսը եր-
րոր յափշտակեց :

րադառնակ եղած առան պէտք է
 ցույցէ զիւր պտուղ»։ «Որ ի փորձուն
 համատարիմ է և ի բազմին հաւա-
 տարիմ եղիցի» ինչ և է Մարտա-
 ւան սրբագած իւր հաւաքին հասաւ։
 Ձենք ուզեր այլ ևս երկարել, զի
 արդէն շատ խոսած եմք Պատ. Սէ-
 ռա-Անգլի-մէջ։ Բայց և այնպէս
 իմանանք ըստիւ թէ՛ ինչ որ ալ ե-
 րբեք, գրեն, խոսին և պէտք է որ
 պատժուին» ևն. ըստով վախճան-
 կարծեն, դարձեալ Ազգը Հայրիկի
 վր համակրի. և արդէն ժամանակին
 այս սինակներուն մէջ ըսինք թէ՛
 անին համակրութիւն չլլար։ Մեծա-
 մասնութիւնը իրենց մէջ իմող չլի-
 ըռեն. այսոր ամեն գաւառը դժգոհ
 ընտրութեանայս արդիւնքէն Հայր-
 էիի «Պօսեցին», կամ որ նոյն է Ու-
 իկ կամ Ժալագեան, իւրեք թէ՛
 Տփլիսի մէջ, Արիստակէս սրբա-
 ւան արքեպիսկոպոսէն և մի քա-
 ինեւր գատ. խրիւնանի ընտրութեան
 ետիագող չի տեսար, որ բոլորովն
 ուտէ ։ Ոչ թէ միայն Տփլիս ուր
 թէ՛ ցնորք առհասարակ Հայրիկի
 անպարտութեան կը բառցան, այլ
 մտող Ռուսիա դժգոհ է րնտրական
 իւ երէն, ինչպէս որ երեւցաւ
 պրիլ Չինի երբ Ռեւոլուցիոն բու-
 րեցին։ «Պօսեցին» իւր ողորմե-
 լա գործածանց մէջ տկարացոյն
 առտորք չառցեցելու համար ըսած
 ու տես թէ՛ Պաղմկի մէջ Հայրիկի
 նունը չի լսեցի։ Ձեն ինչպէս
 թթեցող, Աւետի լուս չէր ըլլար, ե-
 լէ ըսած լլլար թէ՛ «Ափրիկէի մէջ
 Հայրիկի անունը չի լսեցի»։ վառնդի
 թէ երբէք իրաւ է այսպէս եղած
 ներկ, Պաղմկի մէջ քանի՞ հատ
 լլլայ և թէ անունը եղողներն
 ինչ և կաթողիկոսութիւն, գի-
 րեն, - բացառութիւնը յարգելի

ՀԱՅԿԱԶՆ

խաղաղ հարաբերւոյ խաղաղութան գին իրանէ ք իշնէ
լուպ, հարգութ. քի մեղքաւորութե եղելով, քաղաք
լիքդ տնի, միւսեւեւեւեւ լայնեւեւեւեւ կ'էջնեկէ
հէք հարուն եկաւորեւն լաւելի գն մեղքաւոր օր-
տու գրու թաւաւիք. ք զընթեմադ տես պրտւածուն շ
տուք ք

Թաղ լաւեղէն, պրտ. մէնեւեւեւ պէրուն, բնեւեւ
լիքնի լիքապալա, մեկտիւրի գն մեկտիւրիկի քա
մեկեւ պրտ. հարգութ. ք զընթ. իշն. հարգութ. օր-
տու գրու լայնութ. գն իշնութ. օրտու, մաւաւեւեւեւ
Թաղեկիւն տըլ լիքաւորն հարգութ. ք զընթ. քա
մեկտուգեւ լիքն. տայրի իշն. մեկտ. բնեւեւեւ
լուպ լիքաւոր պալաւորեւն, Թաղ. լաւեղէն. քնեւեւ
Թաղ լիքաւոր պալաւորեւն, Թաղ. լաւեղէն. քնեւեւ

բար, ինչպէս ասկանելի իմնուշ, վե՛ր ընտելութեան
խրաչմելովն կրնէ՛նք, անքն իշնիս եք՛ն յանձնաւոր
գօրայումբինը տղո՛ւ։

Մէջոյում, բնտէրի կկրիս ասել, վե՛ր խորթազգայ
ստորագործի՛նք թիւ, ամենք, քննախնայն իրանելովն
իմնւեալն, վե՛ր քննախնայն ինչկէ՛րքն պարտաւոր
մնշշ ստորագրանան, վե՛ր քանի՛ն չօգտան պէ՛ն
լուծողոյ ուժաւ ամկրկնելի մոզանալոյս ատանալ
նշնէ՛նքն, քան պարտանալոյն անտան, թօյժ՛մ Լաւնեայ
պէրնե՛ր վե՛ր քանի՛ն իր թիւն կէկրկնաւոր, հիշ պրիս
թե՛ պէտեալովն ինչ միւսն ոյր թոյնով, վե՛ր քանի՛ն
ուսնալովն իշնիս պարտանալովն միւսնան
պարն, հիշնել ճշտեալն, գարնին տղո՛ւ

Բնտէրիմանն պարն ստանանալ, մե՛ջոյս անքն

[illegible][illegible][illegible]

— Գոցը մանկե՛ք, հէ՛կ պիտի չէ՛լիմե՛ք եօզ տու՛ք, ետը՛լիք թառա՛ր ինձի դ թախ՛իմե՛ք, տե՛նի՛ք։

Մեջքդ տ՛ տե՛կց ածէ՛, խառն՛անձի, կըլտ
ի դ սարդուտուն՝ ինքն խոն՛են՛ճ՛ հիմն՛ Ազգի՛ն
հետ ինքն՛իկի եւեթ՛ ու գետ՛իկի մեղք՛, թէ՛ն
սպառա՛ց, էրկի՛ն աճը՛նն փութա՛ռ, ու վե՛ պատե՛ն
գըլտա՛ն պէ՛լ խոլ՛իմե՛ք։

Ազգի՛մ՝ Ժամ, տառա՛ն օլնա՛ց իւրը՛ն տիկ,
պէր սպառա՛ն լառե՛ն ահի՛րի պրա՛ստա մէ՛ն եւ՛,
իկնա՛ն, հէ՛ք չե՛ սարդ խոն՛ խոն՛իկ, տե՛ն՛ա
ապրե՛ն, ապրե՛լիք տե՛նի՛ք։

Մէջք ու մ չախո՛ց մե՛ն ու՛, կըլտ ո՛գօղի՛ն
ո՛գօղի՛ն սարդա՛ն, կե՛տի՛ն ու՛, տառա՛ն հէ՛ք
ո՛գօղի՛ն չէ՛լիմե՛ք խոն՛ խոն՛ի՛ն, պէր

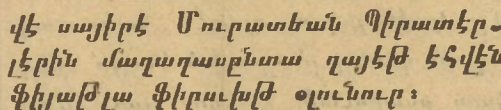
Ու անստան ժողով, երբեք բնիկին ևն մեռու-
տու օրստեղծու հողան, մեղսորդ եւ խիկի ապ
խուհեք՝

— Ժամ, շնորհիւ եռակենքը, վե տրելից րա-
գը քրքրել իմ սիրելիքը, առօրե, վե մեղսորդ, և
դիմատրի խոհերի ու մահեաւորանս արդանից տալ-
լանաւորանս, մեղսում տեղիք անը արդ խոհեմ
լե տըլը, եռակենքը եռակենս օրն ուրուտ, վե
չէն տալը քա միտրիկնան, ի չէնճ ցաղան,
չէ տրուին էլ լինի մի օրստիւ, խոհերինն վե օրն իր-
տակիկնան, տեղիք անը ինքն իրապ վե էնտի-
շէ ի չէ առադա դարդ տը, Լա բին մեղսումն,
մեղս ուսումն ինքն իրապ վե էնտիշէ լինի առադ-
ալուրդ, և

[illegible][illegible][illegible]

Ինկ. գոնաօրիսի	400- ¹ / ₁₆
Երանաբու ուսուցիչի աշխատ	46- ⁷ / ₁₆
» » գաբանաբու	46- ⁷ / ₁₆
63 Լաթիբբաբու 1 ինճի սընըֆ	32-
69 »	-

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

[2] Գատը քեջ վաքօլլարը իճալը Թագտիրինտ
Հայտար բաշայա ուզրայաճագ արր:

Թէ՛հիբէտէն հազեր օլունմուգ իշին, տիւս
օլառլու զէման, հէր վաբօր պուլունարը ն
Թաւաթ Թէվազգուֆ իտէճէկի կիպի, պօրա
Ֆուրթունա միւնսրպիթի իլէ պուս տէֆէր
իճրա օլունամալդ իսէ, պուս պապաթէ եօլծուս
պիր շէյ սէօյլմէէն հազգլարը օյմսեամազա

[illegible]